

Luottajia toppuutellaan: Varastot täynnä tv-animaatiota

TEXTE: HEIKKI JOKINEN

Tuotantokoneen hikka näkyi syyskuussa Varesessa, pienessä pohjois-Italian kaupungissa johon kokoontui kahdeksansataa tv-animaation tuotannon ja kaupan ammattilaisia alan yhteisrahoitusta-pahtuma Cartoon Forumiin. Hankkeita esiteltiin jokavuotiseen malliin, nyt tarjolla oli 81 tv-tuotantoa, joiden yhteispituus oli 503 tuntia ja budjetti 285 miljoonaa euroa.

Yksityisissä keskusteluissa moni tuottaja kuitenkin valitti rahoituksen hankkimisen tulleen entistä monimutkaisemmaksi. Irlantilaisen veteraanituottaja- ja käsikirjoittaja **AIDAN HICKEYN** kommentti vastasi monen kokemu-
musta:

"Rahoitus on koottava yhä pienemmistä palasista, oman maan rahat riittävät vain alkuun."

Erityisesti tämä pulma on pienen maan tuotannoilla, joiden omien tv-kanavien resurssit loppuvat kesken. Julkinen tukiaan ei pitkälle auta, "nykyään Irlannin elokorvasäätiö antaa rahan, joka riittää vain idean kehittelyyn ja ehkä 45 sekunnin pilottiin", Hickey sanoo.

Euroopalaisille tuotannoille on enemmän maksajia ja ottajia, mutta jokaisen osuus budjetista pienenee.

"Eurooppalaisten yhteistuotantojen rahoituksessa kunkin tv-kanavan osuus laskee", sanoo Cartoon Forumin järjestävän Cartoonin johtaja **CORINNE JENART**. "Joskus se oli 40 prosenttia kanavaa kohti, nyt vain 20 prosenttia. Vain isot ja vahvat tuotannot menestyvät jos oman maan televisio antaaikin budjetista vain 15 prosenttia."

Brittituottaja **CATHERINE ROBINS** kertoi elokussa tv-tuotannon ammattilehti C21:ssä, että hän tapasi saada hankkimensa rahoitukseen 30 prosenttia Britannian tv-kanavilta, mutta nyt hän saa omasta maastaan korkeintaan kymmenen prosenttia budjetistaan.

RAHAT POIMITTAVA MONISTA LÄHTEISTÄ
Ratkaisu on yhä pidempien tuotantoketjujen luominen, yhä laajempi suhde- ja yhteistyöverkko.

"Siihen Cartoon Forumin kaltainen tapahtuma on hyvä", Aidan Hickey arvioi. "Rahoi-

Euroopan tv-animaation markkinoilla on hikka. Erityisesti esikouluikäisten ohjelmia on jo valmiiksi varastossa niin paljon, että tv-kanavat toppuuttelevat tuottajia uusien sarjojen tekemisessä. Samalla tuotantohinnat ovat alkaneet kääntyä alaspäin ja rahoituksen järjestely mutkituu ennestäänkin.

kolmea, käytännössä se ei riitä.

"Voi olla joskus noloakin, jos elokuvan lopussa pitää olla kaikkien tukijoiden logo, niitä on niin paljon."

Suomalainen Epidem Zot -yhtiön tuottaja **MIKAEL WAHLFORSS** on jo vuosia rakentanut pala palalta tuotantojensa rahoitusta,

"*Aurinko on keltainen kirahvi* -sarjalla oli 26 rahoittajaa", hän muistelee. "Pitkissä elokuvissa jo yksi levittäjä voi antaa riittävästi rahaa, tv-animaatiosarjoissa ei."

Tuotantojen rahoitus koetaan tietysti myös entistä tarkemmin muista lähteistä kuin tv-esityksistä. Dvd-levy, kirjat, telut ja muut oheistuotteet kuuluvat kohta asiaan lähes joka animaatiotuotannolla, mallia otetaan Yhdysvalloista.

Oheistuotteiden tekeminen on entistä merkittävämpi osa tv-animaationkin tuottamista. Varesen Cartoon Forumissa niitä esiteltiin lounastauollakin.

tuksen hankkiminen on monelle todella vaikeaa, siihen tarvitaan diplomatiaa, sisua ja suhteita. Jos projektille ei saa rahoitusta yhdeksän kuukauden kuluessa Forumista niin se yleensä kaatuu, harva elää yli sen sillä silloin tulevat päälle jo seuravaan vuoden uudet hankkeet."

Aidan Hickey pitää yhden hankkeen sopivana eri maista tulevien partnerien määränä

"Mutta vastineeksi on annettava useampia siivuja tekijänoikeuksista", Corinne Jenart muistuttaa.

TUOTANNOT PILKOTTU ERI PUOLILLE
Myös tuotannon hajottamisessa halvan työvoiman maihin osataan jo seurata hyvin Amerikan mallia.

"Nykyään tuotannoissa on kolme erillistä osaa". Aidan Hickey kertoo, "luova työ tehdään Euroopassa, samoin viimeistely lopputiineen sekä musiikki, siinä välillä olevat työvaiheet teetetään Aasiassa."

Syynä rahoituksen kiristymiseen ovat tv-kanavien entistä pienemmät hankintavarat. Digikanavien avaaminen nielee entistä enemmän ohjelmaa, mutta ostobudjetit eivät ole kasvaneet lainkaan samassa tahdissa.

Brittilehti Television Business International seuraa jatkuvasti eurooppalaisten tv-kanavien lastenohjelmien ostarahoja. Syyskuun 2003 numerossa lähes kaikki kanavat ilmoittivat hankintarahojen laskeneen. Joukossa on myös Yleisradio, jonka lastenohjelmien ostobudjetti on pienentynyt huikasti viime vuosina.

Moni tv-kanava varoittelikin aiemmin tänä vuonna tuottajia kertomalla erityisesti esikouluikäisten ohjelmakatalogien olevan täynnä ja rahapussten tyhjiä. Kokenut amerikkalais-irlantilainen tuottaja JIMMY MURAKAMI kertoo C21-lehden haastattelussa BBC:n ilmoittaneen, että sillä on esikouluikäisten ohjelmia jo valmiina vuoteen 2006 asti.

Ei siis ole ihme, että tuotantokustannusten kasvu on pysähtynyt, tänä vuonna ne kääntyivät jopa laskuun. Kun animaatiotuotannon minuuttihinta viime vuoden Cartoon Forumissa oli 10 555 euroa, niin nyt se oli 9 146 euroa.

TWEENIT MARKKINOIJEN UUTENA KOHTEENA Lastenohjelmat ovat tv-animaation kivijalka. Varesen Cartoon Forumissa 2/3 hankkeista oli suunnattu 5-12 -vuotiaille. Uusin kehitys on lapsikatsojien joukon yhä tarkempi jakaminen ikäryhmiin.

Nyt lastenohjelmissa puhutaan innolla tweenage-ryhmästä, siltä noin 7-11 tai 8-12 -vuotiaiden joukosta joka häilyy lapsuuden ja teini-ikäisen välillä. Yhä nuorempia kohdellaan yhä vanhempina, eli kuten asiaa on englanniksi kuvattu: Kids getting older younger.

Kanadalaisen tv- ja elokuvatuotannon leveysyhtiö Alliance Atlantiksen KEN FAIER tiivistää asian yllmen Television Business Internationalin haastattelussa: "Tweensit ovat ehdottomasti parempia kuin lapset. (Ohjelmille) On kansainvälistä kysyntää ja moni tv-kanava on siirtynyt tuohon ikäryhmään viime vuosina. Se on hyvä mainontamarkkina."

Tämä on luettavissa myös useista tuoreista tweenage-ryhmästä tehdyistä markkinatutkimuksista. Markkinatutkijat kehottavat tarjoamaan tällä ryhmälle hieman ikäisilleen vanhemmille tarkoitettua markkinointia, sillä tweensit haluavat samaistua teineihin ja aikuisiin. Ja heillä on jo omaa rahaa sekä halu käyttää aikuisten brändejä.

LIIAN RUMA SUU Eurooppalainen animaatiotuotanto on kuitenkin hikastaan huolimatta vahvasti elossa. Ranskan ja Britannian studiot työntävät jatkuvasti pitkiä tv-sarjoja, vaikka Saksassa onkin ollut pahoja vaikeuksia. Kysyntää pitää yllä Euroopan Unionin Tv-filman rajoja -direktiivi, joka määrää eurooppalaiselle tuotannolle vähintään puolet tyajasta.

EU:n Media-ohjelmien ensimmäinen tavoite maanosamme yhä suuremmasta oma-varaisuudesta av-tuotannossa alkaa ainakin tv-ohjelmien osalta täyttyä. Seuraava suuri askel on osuuden valloittaminen maailman av-tuotannon kaupasta, ja se on jo vaikeampaa.

Animaation alalla nähdään jo sekin ihme, että Yhdysvaltan suuret tv-kanavat alkavat osallistua eurooppalaisiin tuotantoihin.

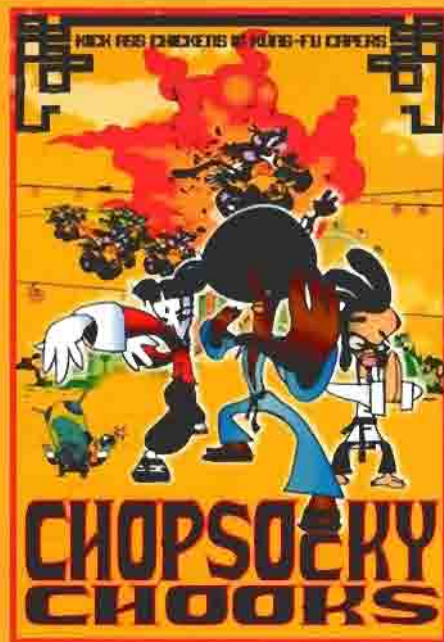
"10 vuotta sitten amerikkalaiset eivät ostaneet tai yhteistuottaneet eurooppalaista animaatiota. Nyt niillä on omia tytäryhtiöitä Euroopassa", sanoo Corinne Jenart.

Aidan Hickey pitää luonnollisena, että Atlantintin takaiset tuotantoyhtiöt haluavat Cartoon Forumiin.

"Täällä esitellään paljon eurooppalaisten veronmaksajien rahoilla valmiiksi kehitetyjä ideoita. Yhdysvalloissa ne maksaisivat miljoonia."

Monessa maassa näkyvä Cartoon Network ryhtyy osatuotajaksi ainakin yhteen 26 osan eurooppalaiseen animaatiotasarjaan vuodessa. Cartoon Network valmistautuu maksamaan neljänneksen tuotannon budjetista.

Varesessa esiteltiin jo yksi Cartoon Networkin osarahoittama sarja, *Chop Socky Chooks*. Se on 70-luvun hengessä tehty kolmen pahaa mutanttipiranhaa Tri Wasabia vastaan kamppailevan kung-fu -kanan rähi-

dittämä toimintakomedia. Sen tuottaa *Wallace ja Gromit* -elokuvistaan tuttu brittiyhtiö Aardman.

Aina Yhdysvaltain ja Euroopan tapa tehdä lastenohjelmaa ei kuitenkaan ole aivan sama. Saksalainen ohjaaja ANDREAS HYKADÉ esitteli Varesessa pienille lapsille suunnatun erinomaisen ja selkeästi piirretyn *Tom*-sarjan. Disney-yhtiö oli kiinnostunut ostamaan sen satelliittikanavalleen ja antoi ohjaajalle listan jo valmiissa osissa muutosta vaativista asioista.

Tomin äidin suu oli liian ruma, se piti muuttaa kauniimmaksi. Erässä jaksossa leikkikaavalla pikkutyttöllä ollut veitsi tuli poistaa. Mikään eurooppalaisyhtiö ei esittänyt vastaavaa, eikä Hykade suostu muutoksia tekemään. ■

Saksalaisen Andreas Hykaden tyylikäs lastensarja *Tom* ei kelvanut ilman muutoksia yhdysvaltalaisostajille.

